

ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА НА
РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА “ПЕТЪР СТЬПОВ” – ТЪРГОВИЩЕ
ПРЕЗ 2021 год.
И ОСНОВНИ ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ

Днес светът живее с пулса на Интернет и човечеството навлиза в етапа на информационното общество и електронно правителство. За Регионална библиотека „Петър Стъпов“ 2021 година бе изпълнена с предизвикателства и непрекъсната работа в пандемична обстановка. Трудностите и ограничаването на достъпа до библиотеката се оказаха стимул за пренастройване на дейността, разширяване обхвата на услугите и предоставяне на електронен достъп до тях.

През годината основните приоритети за работа бяха свързани с:

✓ Осигуряване на безопасността на служителите и потребителите на библиотеката и опазване на тяхното здраве, в изпълнение на редица заповеди на Министъра на здравеопазването;

✓ Организиране, презентирание и предлагане на нови услуги;

✓ Продължаваща квалификация на специалистите, с оглед развиващите се информационни технологии и нормативна база, за повишаване качеството на библиотечно-библиографските и информационни услуги;

✓ Усвояване промените в библиотечния софтуер, редакция на съществуващите БД;

Статута на библиотеката е ясен – юридическо лице според Закона за защита и закрила на културата, общинско финансиране с определена “държавна дейност”. Библиотеката има регионални функции по отношение на библиотечно-информационното обслужване за област Търговище. Читалищните и училищните библиотеки от областта разчитат на методическа помощ и консултации от професионалистите в библиотеката.

Мястото на библиотеката е точно определено във вихъра от информационни потоци, от нови средства и инструменти за комуникация между хората. Тя е най-близо до ползвателите на информация, център, който насочва и предоставя националния документален поток за потребителите му. Библиотеката е средище, в което се създава, съхранява и предоставя за ползване уникална краеведска информация, т.е. осигурява се движението на регионалния документален поток. Развива богата краеведска дейност, поддържа архив на местния печат, извършва издателска дейност в областта на библиографията, библиотекознанието и научната информация, събира и предоставя на Министерство на културата и на другите държавни органи информация за всички библиотеки от региона, извършва междубиблиотечно и международно

книгозаемане, наличие на локална автоматизирана библиотечно-информационна мрежа със свободен достъп до Интернет.

Фонда на библиотеката наброява **247 827** библиотечни документа, формира се с висок професионализъм и вещина. Освен книги, периодика, албуми, ноти, карти, във фонда се комплектуват грамофонни плочи, фонокасети, видеокасети, CD, DVD. Библиотечните документи са с различен режим на ползване – заемане за дома и в читалните.

НАПРАВЛЕНИЕ „ФОНДОВЕ И КАТАЛОЗИ”

Комплектуване

Работата на сектор „Комплектуване” всяка година е организирана в изпълнение на една от основните задачи на Библиотеката – обновяване на библиотечните фондове. При новонабавените библиотечни документи - покупка и дар се спазва политиката на комплектуване, подчинена на функциите на институцията да е основен информационен център и хранилище за региона.

Закупените б.д. са 2474 книги и 71 некн. на стойност **30407** лв. (от тях по проект на МК – 15 500 лв). Отчитаме, че цените на книгите продължават тенденцията за увеличение, въпреки намаления ДДС.

Библиотечна обработка и каталози

Библиографските записи в ЕКК са 2805 и електранно инвентирани 4187. Коректно отразяване на движението и постъпленията в КДБФ на специалните колекции. Сборна КДБФ продължава да се води ръчно. Проблемът с неточното отчитане на книгите по съдържание все още не е коригиран от фирма СофтЛиб. Регулярно отпечатване и вмъкване на каталожни картички в САК.

Поддържане САК на Периодичните издания. Поради некоректно прехвърляне на информацията от стария ЕКК в новата система E-lib prima се извършват непрекъснати редакции в каталога.

Цялостно отразяване в ЕКК на сбирките „Стари книги“ и „Малки книги“ в системата E-lib prima.

Поддържане и редакция на 7 традиционни служебни каталози и 4 картотеки за специалните фондове..

Опазване на фонда и вторичен подбор

Текущо поддържане на фонда на свободен достъп, в основното и локалните хранилища. Подмяна и допълване надписите на организация и подреждане в зала за свободен достъп, локални хранилища и в основно книгохранилище.

Редовно прочистване и подготвяне за отчисление, на остарели по съдържание и физически изхабени библиотечни документи от фонда.

Своевременно прочистване на периодични издания с изтекъл срок на съхранение съгласно приетия Режим за съхранение на периодичния печат.

През изтеклата година са инвентаризирани изцяло фонд Краезнание и Справочен и частично в Заемна за възрастни и Изкуство.

Необходимо е постоянно прочистване на фондовете от физически похабени и остарели по съдържание заглавия. През годината са отчислени 2312 б.д.– книги и периодика. Всички документи от вторичния подбор са своевременно талонирани и отчислени от каталозите. Изготвени са актове за отчисление и списъци към тях. Поради засиленото прочистване и през следващите няколко години прирастът на фондовете в библиотеката ще бъде отрицателен.

НАПРАВЛЕНИЕ „ОБСЛУЖВАНЕ НА ПОТРЕБИТЕЛИ”

Основните дейности в направлението бяха свързани с инвентаризация, преподаване, прочистване и отчисляване на книжния фонд. През цялата година традиционната форма на книгозаемане в ЗВ и ДО се извършваше в ограничителен режим, при спазване на всички протиепидемични мерки. Върнатите от читатели б. д. веднага се дезинфекцират в специална машина за дезинфекция, осигурена по проект към АХУ .

С все по-голям интерес се ползва мобилната услуга, свързана с разнос на книги по домовете на възрастни хора, които са с трайно или временно ограничена подвижност.

Въпреки предизвикателствата, не прекъсна традицията и през лятото се организираха масови прояви за децата – лего робот, робота Финч и др.

Текущо поддържане и редакция на електронната единна регистрационна читателска картотека. При спазване установените мерки в епидемична обстановка Управление на заявките за заемане на БЕ от читатели, подадени от интернет, също и услугата Междубиблиотечно заемане по традиционен и електронен път. В тази обстановка, предвид изискването за наличие на „зелен сертификат“, не върнахме нито един читател.

Извършване на устни библиографски и тематични справки, включително информационно търсене в интернет, справки по телефон.

Заради епидемичната обстановка има спад в броя на посетителите в компютризираната читалня, която през по-голямата част от годината беше затворена. Ксерокс услугите са намалели драстично, поради ограниченията в ползването на библиотечни услуги в читалните и общите ограничения по време на пандемията.

Извършване на аудио презаписи на части от музикални произведения с учебна и научна цел при спазване изискванията на ЗАПСП – 135 бр.

Краезнание и справочно-библиографска дейност

Текущо и ретроспективно преглеждане на краеведския и централния периодичния печат и сборниците.

Актуализиране на БД – Краезнание -2423 записа текуща редакция на съществуващи записи, предвид изискванията за вливане в общата система; Персоналия – 42 записа, актуализиране на съществуващи; писмени библиографски справки – 7; тематични - 9, фактографски -24. Обслужени потребители за годината -312.

Изготвяне на презентация за представянето на творците и научните работници от Търговищки регион за 2020 г.

Онлайн представяне годишната продукция на научните работници от региона, издадена през 2020 г., чрез клипове във фейсбук страницата на библиотеката.

НАПРАВЛЕНИЕ „АВТОМАТИЗАЦИЯ И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ“

Степента на ефективност на обслужването на потребителите е свързано до голяма степен с техническото оборудване. **Материалната база** в библиотеката непрекъснато се обновява, макар и не с основни средства над съществения праг. Въпреки икономическите трудности, амбициите на библиотеката са да продължи с обновяване на компютърната техника за автоматизиране на всички библиотечни процеси и специализиран софтуер.

Състояние на техниката –

В библиотеката функционират 2 локални компютърни мрежи – служебна и читателска: Осигурява се поддръжка и контрол състоянието на компютърната техника, приложното програмно осигуряване и периферните устройства

- 2 броя работни места за Сървъри
- 28 работни места за служители реални,
- 20 компютърни конфигурации с подменени харддискове с SSD-дискове, с нови инсталации на W10/Office2010
- 5 раб. места с 64 битова операционна система
- 13 читателски места
- ✓ Ежеседмични актуализации на AVG/ Win10, профилактика и наблюдение работни места и сървъри
- ✓ Профилактика и периодично архивиране на наличната информация на външен носител с цел подобряване работата на компютърните системи и защита на данните от библиотечните софтуерни платформи:
- ✓ архивиране на дигитализирани документи

- ✓ Архивиране на NAS системни и работни файлове
- ✓ Архивиране на дигитални копия на снимки и клипове от работата и живота в библиотеката и извън нея
- ✓ 3 бр. Външни USB дискове за съхраняване на архивни дигитални копия на книги, ПИ, снимков, видео и звуков архив, архиви на библиотечни документи.

ПРОБЛЕМИ

➤ Все още голямата част от техниката в библиотеката за Читателски места е морално и физически остаряла - 6 компютърни конфигурации от 2007-2008 - дават по-чести хардуерни дефекти и не отговарят на изискванията на по-новите операционните системи – старите операционни системи не се поддържат или няма налични лицензи за преинсталиране

➤ Изискванията на новите Операционни системи и библиотечни софтуерни платформи и други програмни продукти налагат подмяна на техниката с нова или подмяна на всички останали харддискове с по-бързите SSD. Това донякъде решава проблема, но от октомври месец насам, след направени актуализации на W10, се наблюдава масово забавяне при работата на даже и на компютърни системи с SSD дискове

➤ Новите 64 битови компютърни конфигурации не са удачни за работни места, където е необходимо да се работи с по-стария специализиран библиотечен софтуер – на практика са почти всички отдели и в момента се използват главно от библиотекари, работещи по проекти заради необходимостта от интернет предимно.

➤ Въвеждането на ежеседмичните ръчно пускани актуализации на всяко работно място забавя работата на библиотечните специалисти.

➤ Не всички работни места са оборудвани с UPS, което застрашава сигурността на работа на компютърните системи и данните в тях

КОНКРЕТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА РЕШАВАНЕ

- решение за забавянето на работата е подмяна на 32 битовата техника с 64 битова, но за целта трябва всички библиотечни бази да премината към новата библиотечна платформа

- Най-старите читателски места в ИЦ да бъдат заменени с малко по-новите компютри

- По-бавно и търпеливо боравене с новата библиотечна платформа,

- незабавно рестартиране при налични актуализации и изчакване до тяхното пълно прилагане

- „Изход” от библиотечното приложение, ако не се работи в момента с него, задължително в обедните почивки, когато е възможно да се направят някои

наблюдения на библиотечните системи или актуализации операционните системи или антивирусния софтуер на сървърите.

Състояние на софтуера –

Профилактика, проверка, редакция и архив на 4 бр. библиотечни системи и своевременна актуализация на структурните промени по базите данни – 2 локални и 2 интернет библиотечни системи:

Wisis – 9 бр. БД: Инфо; Краезнание; Персоналия; Информационна интернет; летописна книга, 3 бр. библиографски

Направена е цялостна редакция на БД Инфо и е предадена на софтуерната фирма за подготовка за прехвърляне в E-Lib Prima

БД Краезнание е с частична редакция

E-Lib Prima - 14 модула за оптимизиране работата на служителите в библиотеката

нов модул за обработка и инвентариране на ПИ

Работа в модул Администратор

модул Инвентаризация:

ПРОБЛЕМИ

➤ един път седмично и се налага спиране на работата на служителите с библиотечните системи до прилагане на ръчните актуализации на AVG/W10

➤ Уплътняване и поправка на базата – трябва да се извършва ръчно най-малко 2-3 пъти месечно:

✓ прекъсва се работния процес за около 30 минути

➤ Въпреки, че дистанционната работа се оказва добра възможност за колегите, самата организация и планиране на такава работа е доста трудоемък процес, изискващ съобразяване с много фактори:

- наличен персонал за дистанционна работа или за работа в библиотеката;
- преценка техническите възможности и на хора и на техника;

налага се ново планиране и разпределяне планираната работа на всички отдели и специалисти

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА РЕШАВАНЕ

Изготвяне на цялостен план за дистанционна работа за всички отдели в библиотеката, с конкретни дейности на всеки един специалист, определяне кои дейности ще са с приоритет и от кой точно ще бъдат свършени

Дигитализация

➤ Дигитализирани за прикачване в модул Дигитализация са описани и създадени 405 (от общо 2371) ДО към БО с връзка към текст или изображение, от които 70 корици със 139 стр. и 398 съдържание със 1002 стр.

- Автографи – 34 стр.
- Книги – 161 бр. със 21928 стр.
- обработени за дигитална библиотека „Мост през вековете” - 9 бр. източника, с общо 311 бр., със 1062 стр.
- Дигитализиране на други документи по заявка за сканиране – снимки, статии от вестници, документи за проекти, части от книги, протоколи, документи от краезнание, лични документи на колеги и др.: - общо 2432 стр.
  - ✓ Статии Краезнание – 201 бр. статии с общо 215 стр.
  - ✓ Извършване на аудио презаписи на части от музикални произведения с учебна и научна цел при спазване изискванията на ЗАПСП – 135 бр. (вкл. служебни)
    - i-Lib Prima - Модули, предназначени за предоставяне на каталози (5 бр.), дигитално съдържание и услуги за читателите в Интернет
    - On-line Дигитална библиотека „Мост през вековете”. За изминалата година са представени:
      - 6 ПИ (от общо 86) описани от СА
      - 529 (от общо 1505) - броеве прикачени и описани
      - 2191 (от общо 11770) описани статии
      - 158 (от общо 1826) автори

Организиран са автоматични архиви на всеки два часа в работно време на външен харддиск NAS на БД от специализирания библиотечен софтуер E-Lib Prima и вечер след приключване на работното време на библиотеката на всички работни системи и документи

ПРОБЛЕМИ

- Сканирането на статии на Краезнание в много от случаите става ужасно трудно, тъй като много от старите вестници са във формат по-голям от А3, освен това самите вестници са много увредени от непрестанното листене и опит да се копират.
- Зачестяват отказите при работа на скенера BookEye А3 при сканиране на библиотечни документи, което доста забавя процеса на дигитализиране – в повечето случаи се налага да се сканират отново документите.
- Втория скенер CZURTEK ET16 не сканира с толкова добро качество и софтуера за обработка на дигиталното изображение не предоставя толкова разнообразни възможности за обработка на дигиталното копие. Поради тази причина се използва основно за сканиране на читателски заявки и вестници

Попълването на дигитална библиотека Мост през вековете изостава поради това, че се работи по нея основно дистанционно

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА РЕШАВАНЕ

Да се предприемат спешни мерки за дигитализация на старите вестници на Краезнание. За целта да се помисли за закупуване на нов скенер - най-добре А2 или да се изпратят за сканиране в друга библиотека.

КУЛТУРНИ И ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНИЦИАТИВИ, КУЛТУРНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ПАРТНЬОРСТВО и PR

Поради ограничителните мерки във връзка с пандемията от COVID-19 РБ не реализира в пълнота културната си програма за годината. Независимо от обективните затруднения обаче и през изминалата година бяха инициирани и реализирани актуални събития, свързани със статута на библиотеката на културно-образователна институция и информационен център.

В културната програма най-голям е делът на творческите и образователните занимания с деца и на инициативите, свързани с четенето и активирането на интереса към него и към библиотеката като културно-информационен център. Актуални през годината сред подрастващата аудитория бяха разходките в библиотеката.

През 2021-ва библиотеката бе в помощ на гражданите и при електронното преброяване на населението и жилищния фонд в Р България.

През 2021 г. РБ продължи традицията на устойчивите си културни практики, свързана с организирането на традиционните за библиотеката лятна Детска работилница за изкуство и творчески срещи за представяне на автори и заглавия

Среща разговор „Пред любовта и виното всички са покорни“

- "Панаир на знанието" –образователна игра
- Един свят, много истории - съвместно с ученици от ИСУ
- Георги Атанасов „Отвъд пътя“ и „Където бях и пак ще бъда“ - среща-разговор
- Румяна Халачева – „Дълбините на древността“ - представяне на книга
- Номинация „Най-добър читател“ и връчване наградите от Литературния конкурс
- 75 години бригадирско движение - гостуваща изложба
- Представяне книгата на Ивет Рашева „Азбука от попътни хора“
- Да научим, как се прави.....
- Ден на занаятите - съвместно с КПЗГО – кв. Бряг
- 125 години Тракийско дружество - изложба
- "Джони Велинов - моята история" - среща разговор с Джони Велинов и спортния журналист Ники Александров

- Организиране и участие в Европейските дни на наследството 2021 с:
„Бабо разкажи ми родова история“.

Литературен конкурс по време на пандемия.

По повод 148-та годишнина от героичната гибел на Васил Левски, Регионална библиотека „Петър Стъпов“, с подкрепата на вестник „Търговишки новини“ организира национален литературен конкурс за ученици, посветен на личността и делото на Апостола на теми: „Има два пътя — кой ще изберете?“ и „Нужен ли ни е Левски днес?“.

През 2021 г. РБ бе представена в различни информационно-дискусионни форуми на регионално, национално и международно ниво: уебинар „Европейските структурни и инвестиционни фондове (2021-2027): възможности за библиотеките“; Литературен фестивал „Писмените съкровища на Долен Дунав“ – Русе; VIII Международна научна конференция „Промените в глобалния свят и новите решения“ – Русе; XXXI Национална конференция на ББИА „Библиотеките – предизвикателства и трансформации в COVID среда“ – Бургас; уебинар „Финансова грамотност в обществените библиотеки“.

Традиционно част от културно-образователната програма бяха и образователните инициативи, свързани с повишаване квалификацията на библиотечните специалисти.

Осъществени бяха редица партньорски инициативи с училища и детски градини, свързани с Националната програма „Осигуряване на съвременна образователна среда“, модул „Библиотеките като образователна среда“ на Министерство на образованието и науката.

В условията на мерките и ограниченията във връзка с Covid пандемията социалните медии се превърнаха в ключов фактор в работата на библиотеката, превръщайки се в медиатор между нея и потребителите.

Атрактивното представяне на разнообразни дейности и инициативи води до чувствително нарастване популярността на библиотеката сред различните социални групи.

Достигнати потребители за 2021 г.

Брой хора, които са получили някакво съдържание от страницата или страницата се е появявала на екрана им –59 015

Харесвания – 2247 (нови 244)

Последователи – 2292 (нови 273)

Посещенията на сайта на РБ за 2021 г. Уникални посещения – **13 747**

Общо посещения – **23 580**

Публикации във Фейсбук:- 1654 бр. индивидуални публикации във Фейсбук;

Провеждане на обучения с робот Финч на място и извън библиотеката

- Провеждане на обучения с робот Bee-bot на място и извън библиотеката

- Провеждане на индивидуално обучение с лего робот
- Сензорен информационен киоск - демонстрация на информационната база
- Създаване на плакати, флайери, рекламни материали за **всички** прояви от културния календар на библиотеката.
- Организиран масови прояви –

Плакати, витрини,кътове, щандове	изложби	Литерат.четен., утра, екск. в библиотеката	предст. на книги	Работилни ци, ателиета	концерти
145	11	79	6	27	4

Издателска дейност

Ограниченията от епидемията наложиха по- малък брой отпечатване на рекламни материали и по-широко рекламиране на дейностите на библиотеката в онлайн пространството.

брошури – 3; Рекламни материали ДО: разделители , молба на книгата ,

Проекти пред донори

Проектната дейност на библиотеката цели повишаване капацитета на РБ - Търговище като създател на иновативни форми на участие в творческите процеси и превръщането ѝ в утвърден организатор и мениджър на културни събития.

Разработени -„Завещано от дедите ни – дигитален прочит на локалното културно наследство“ към НФК; „Да мечтаем и творим заедно“ към НФК; „Професионално развитие на библиотекари в дигиталната епоха-прилагане на иновации и творчество“-НФК; „Златни страници от миналото – да съхраним книжовното наследство на Търговишки регион“ -МК

Одобрени за финансиране -„Космическите светове на Румен Скорчев – възходи, съмнения и надежда в епохата между две хилядолетия“ към НФК; „Краеведска експедиция „На панаир в Търговище, Узунджово и Одрин“ : Традиции и иновации в библиотечната дейност“; „Българските библиотеки съвременни центрове за четене и информираност” – МК; Едногодишна целева субсидия за подпомагане на дейността на държавни, общински и регионални институти за създаване, съхраняване и разпространение на произведения на изкуството и културата, както и за опазване и популяризиране на културно-историческото наследство-МК; Разкриване на ново работно място за хора с увреждания – Агенция по заетостта; „Вписване на лица с трайни увреждания в екстремна и епидемична обстановка“

ЕКСПЕРТНО-КОНСУЛТАНТСКА И МЕТОДИЧЕСКА ДЕЙНОСТ И ПОВИШАВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНАТА КВАЛИФИКАЦИЯ

1. Методическа дейност с читалищните библиотекарите от областта. Работа с регистъра на обществените библиотеки: общ. Търговище – 32, общ. Антоново -10, общ. Омуртаг – 16 библиотеки.
2. Подготовка и подаване на годишен отчет към Фондация "Глобални библиотеки", към НСИ и Регистър на обществените библиотеки.
3. Посетени 40 читалищни библиотеки в региона. Оказана им е експертно-консултантска помощ относно работата в библиотеката.
4. Оказване на методическа помощ на новоназначени библиотекарите за организация на дейността на библиотеката и водене на задължителната библиотечна документация.
5. Оказване на помощ на библиотеки към читалища в областта относно участието им в конкурсната сесия за финансова подкрепа на библиотеките за обновяване на фондовете им по програма „Българските библиотеки – съвременни центрове на четене и информираност” – 2021 г. направили запитвания относно регламент, попълване на проектна документация и отчитане на проекта.
6. Текуща методическа помощ на библиотеки от областта – оказана помощ при над 100 запитвания.

КВАЛИФИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ

- Участие в on-line представяне на проект „Финансова грамотност чрез обществените библиотеки”
- Участие в VIII Международна научна конференция „Промените в глобалния свят и новите решения“
- Участие в Литературен фестивал "Писмените съкровища на Долен Дунав" – Русе.
- Участие в XXXI национална конференция на ББИА „Библиотеките – предизвикателства и трансформации в COVID-19 среда.
- Национална научна конференция с международно участие "Библиотеки – четене – комуникации"
- Практическо обучение за работа в БД
- Обучение „Медийна грамотност за родители/възрастни“ с лектор Жюстин Томс
- Обучение „Дезинформация и подвеждащи новини. Дезинформация и пропаганда в социалните медии. Политически и търговски интереси.“ С лектор Десислава Огнянова

- Онлайн обучение „Медийна грамотност за ментори“ с лектор М. Бенатова
- Обучение за авторското право
- Документален филм на Netflix „Социалната дилема“

НАПРАВЛЕНИЕ ФИНАНСОВО-АДМИНИСТРАТИВНА И СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

Приложен финансов отчет